

سازمان حفاظت محیط زیست
معاونت آموزش و مشارکت های مردمی
مرکز آموزش محیط زیست و تربیت محیط بان

بسته آموزشی راهنمای محیط بان

۶

دک‌های اولیه

(گزیدگی و نازک رفتگی حیوانات)

این بسته آموزشی متعلق به معاونت آموزش و مشارکت‌های مردمی سازمان حفاظت محیط زیست بوده و دانشکده محیط زیست در قالب انعقاد قرارداد آموزشی، اقدام به چاپ و انتشار آن نموده است. حقوق معنوی این اثر متعلق به سازمان حفاظت محیط زیست است.

سرشناسه	یوسفی، آرش، ۱۳۵۳ -
عنوان و نام پدیدآور	کمک‌های اولیه (گزیدگی و گازگرفتگی حیوانات) // گردآوری و تدوین یوسفی؛ ویراستار فاطمه آرتا، منیژه خلیلی؛ ناظر مرکز آموزش محیط زیست و تربیت محیط‌بان
مشخصات نشر	کرج: دانشکده محیط زیست، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	۴۸ ص: مصور، جدول، نمودار؛ ۲۱/۵×۱۴/۵ سم.
فروست	بسته آموزشی راهنمای محیط‌بان؛ ۶
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۸۵۸۳-۷-۸
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	واژه‌نامه .
موضوع	گزیدگی
موضوع	Bites and stings
ع	گزیدگی - درمان
موضوع	Bites and stings - Treatment
موضوع	کمک های اولیه
موضوع	injury First aid in illness and
موضوع	محیط‌بانان
موضوع	Park ranger
موضوع	مقاومت محیط زیست
موضوع	Environmental protection
شناسه افزوده	دانشکده محیط زیست
شناسه افزوده	سازمان حفاظت محیط زیست، مرکز آموزش محیط زیست و تربیت محیط‌بان
رده بندی کنگره	RD
رده بندی دیویی	۱۷/۱
شماره کتابشناسی ملی	۵۶۸۵۷۵۶

کمک‌های اولیه (گزیدگی و گاز گرفتگی حیوانات)

آرش یوسفی

دانشکده محیط زیست

مرکز آموزش محیط زیست و تربیت محیط بان

فاطمه آرتا - منیژه خلیلی

فریبا بهنیاافر

نشر معارف

فریبا سلیمی - محسن خلیفه

نقش آور

ابیانه

اول - ۱۳۹۸

۱۰۰۰ نسخه

۹۷۸-۶۰۰-۹۸۵۸۳-۷-۸

ISBN:

نام کتاب

گردآوری و تدوین

ناشر

ناظر

ویراستار

صفحه آرای

نظارت فنی چاپ

امور اجرایی و گرافیک

لیتوگرافی

چاپ

نوبت - سال چاپ

شمارگان

شابک

978-600-98583-7-8

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۷
مقدمه.....	۱۱
۱- مارگزیدگی.....	۱۳
۱-۱ نحوه گزش مارهای سمی.....	۱۳
۱-۱-۱ شناخت مارهای ایرانی.....	۱۴
۱-۲-۱ نوع گزش و سم مارهای ایرانی.....	۱۷
۱-۳ پیشگیری از مارگزیدگی.....	۲۰
۱-۴ اقدامات امدادی.....	۲۰
۱-۴-۱ علایم.....	۲۰
۱-۴-۲ کمک‌های اولیه.....	۲۱
۲- عقرب‌گزیدگی.....	۲۳
۲-۱ علایم.....	۲۵
۲-۲ کمک‌های اولیه.....	۲۶
۳- رتیل و عنکبوت‌گزیدگی.....	۲۷
۳-۱ علایم کلی.....	۳۵
۳-۲ کمک‌های اولیه.....	۳۶
۴- گزش حشرات.....	۳۶
۴-۱ زنبورگزیدگی.....	۳۸
۴-۱-۱ علایم و نشانه‌ها.....	۳۹
۴-۱-۲ کمک‌های اولیه.....	۳۹
۴-۲ راهنمای کلی جلوگیری از گزش بندپایان و حشرات سمی.....	۴۰
۵- گازگرفتن حیوانات وحشی.....	۴۱

۴۳ ۵-۱ کمک‌های اولیه

۴۴ ۵-۲ هاری

۴۶ خودآزمایی

۴۷ منابع و مآخذ

www.ketab.ir

پیشگفتار

محیط‌بانان (نیروهای یگان حفاظت) سازمان حفاظت محیط‌زیست، اسطوره‌های استقامت در حفظ و صیانت از محیط‌زیست کشور می‌باشند. این ایثارگران بی‌ادعا، با صلابت و قدرت و در اوج عشق به حفظ محیط‌زیست، با حداقل امکانات و توجه رت، حفظ و حراست بخش مهمی از منابع طبیعی با ارزش و منحصر به فرد کشور را بر عهده دارند.

به‌راستی این عزیزان، سربازان سبزاندیش مظهر خدایی و امانت‌دار نسل‌های کنونی و آیندگان در خدمت قدم جبهه محیط‌زیست کشورند. مسئولیت مستقیم اجرای قوانین و مقررات سازمان حفاظت محیط‌زیست در زمینه‌های ضابطین قضایی و با مجوز حمایت به کارگیری سلاح، حفاظت از حیات وحش و اکوسیستم‌ها، جلوگیری از آلودگی‌ها، نخریب محیط‌زیست و ممانعت از تجاوز و تعرض به مناطق ملی تحت مدیریت سازمان را بر عهده خواهند داشت.

امروزه محیط‌زیست کشور، در اثر عدم آگاهی مناسب جامعه از اهمیت حفظ محیط‌زیست و تحقق توسعه پایدار، در تمامی عرصه‌های اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی، قربانی توسعه ناپایدار شده است. با این وجود، تنها از نظر بحران فقدان فرهنگ زیست‌محیطی آحاد جامعه در کشور، وظیفه‌های سنگینی بر دوش حافظان محیط‌زیست قرار دارد، همچنین به دلیل کمبود نیروی انسانی در سازمان حفاظت محیط‌زیست، در مقایسه با استانداردهای جهانی، در حال حاضر یک نفر محیط‌بان، حدود شش برابر بیشتر از یک محیط‌بان در شرایط متعارف مناطق سازمان را تحت کنترل و حفاظت دارد.

برای برون رفت از این بن‌بست، ضمن پیگیری در جذب و به‌کارگیری نیروی انسانی لازم، به تلاش مضاعف و اتخاذ تدابیر ویژه‌ای نیاز می‌باشد. بدین منظور، در

عصر انقلاب دانایی، آموزش، یکی از مهمترین مؤلفه‌ها در توسعه منابع انسانی است که توانایی‌ها و قابلیت‌های فکری، بینشی و ذهنی انسان را بالا می‌برد و تکامل می‌بخشد. سرمایه‌گذاری در توسعه و ارتقاء توانمندی‌های نیروی انسانی، یکی از ارکان و عناصر اصلی پیشرفت ملت‌هاست. خلاقیت‌ها، توسعه فناوری‌ها و پیشرفت کشورهای توسعه یافته، همه و همه ناشی از ذهن‌های آموزش دیده می‌باشد.

بر همین اساس، برای این‌گونه نیروهای مخلص و عاشقان طبیعت که از بذل جان در مقابله و دفاع نابرابر با متخلفان، اشرار و تروریست‌های زیست‌محیطی و نیز سازگاری با ناملازمات و شرایط سخت طبیعی، و عبور از دشوارترین گذرگاه تاریخ محیط‌زیست در این سال‌ها، فراهم نمودن آموزش‌های شغلی، مهارتی و زندگی در شرایط سخت ده بتوانند از انواع هرگونه حوادث و مشکلات احتمالی، پیشگیری و در مواجهه با آن آمادگی لازم را داشته باشند، امری کاملاً ضروری و اجتناب ناپذیر است. از این‌رو، مجموعه کتب‌ها، راهنمای محیط‌بان با رویکرد کمک آموزشی و برای افزایش سطح توانمندی‌های آنان که توسط مرکز آموزش محیط زیست و تربیت محیط‌بان تهیه و تدوین شده است، به منظور ارتقاء سطح آگاهی‌های جانبی و تکمیل مهارت‌های شغلی در اختیار قرار خواهد گرفت، تا با علم به این مجموعه، قابلیت‌ها و ایمن‌سازی در انجام وظایف خصیصه‌شده به نحوی ارتقا یافته و در تمامی فعالیت‌ها با افراد دیگر جامعه رفتاری صحیح داشته و ایرانی-اسلامی داشته باشند.

عیسی کلانتری

معاون رئیس جمهور

رئیس سازمان حفاظت محیط زیست